

Forfatter: Topsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra ANDRÆ

Citation: Topsøe, Vilhelm: "Udvalgte Skrifter", i Topsøe, Vilhelm: *Udvalgte Skrifter*, udg. af VILH. ANDERSEN ; HELGE TOPSØE-JENSEN , 1923, s. 350. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-topsoe01-shoot-idm140237635792208/facsimile.pdf> (tilgået 14. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

lighed, maatte vise Europa som en over dennes Ørk svævende Tryllehave, beskinnet af Retfærdighedens Sol. Men hint Fata Morgana svandt for engelsk Slud og Taage, vort tilsyneladende mindre tillokkende og betagende Drømmebilled havde ikke nogen bedre Skæbne. Men kunde det være anderledes? Har overhovedet en brugelig dansk Fællesforfatning været mulig?

Som Udviklingen er gaaet, har den i den Henseende efterladt to forskjellige Spørgsmaal. Havde Fællesforfatningen kunnet lade sig bringe istand paa en mere holdbar Vis? Havde den, der kom istand, kunnet bevares? Vi tro ikke nogen af Delene.

Det kunde paa sin Vis have noget saare Tillokkende, om man vil, tragisk Lokkende for Fantasien at forestille sig, at det havde været lagt i en dansk Statsmands Haand at lede Historien i det nittende Aarhundredes anden Halvdel i en anden Banc; en Skikkelse med saadanne Muligheder vilde staa for Betragteren med Konturer, der fortonede sig i mystiske Dimensioner. Det maatte være *Bluhne* eller *Andræ*, der da var bleven Tale om; men vi kunne ikke faa nogen af disse Mænds Billede under denne Synsvinkel.

Det første Spørgsmaal af de ovennævnte to forhindrede vel Ministerskiftet i 1854 at faa besvaret af Virkeligheden, thi det havde jo været den Politiker, der ledede Forhandlingerne med Preussen og Østerrig i 1851—52 og traf »Aftalerne«, som havde havt at forsøge sig. Men vi tvivle ikke om, at han der havde været lige saa afmægtig, som den *Bluhne*, der i 1864 kaldtes for at slutte Freden, viste sig at være til at skaffe andre Fredsbetingelser, end hvilkensohelst Nationalliberal havde kunnet opnaa. Ved det andet Spørgsmaal, som nærmest interesserer her, er det *Andræ*, der ligger som den gaadegjemmende Sfinx. Havde han kunnet bevare Fællesforfatningen? Han har Sandsynligheden imod sig.

Stillingen i 1858 var den: Den 11te Februar 1858 besluttede Forbundsforsamlingen at meddele Danmark, at den ikke anerkjendte hverken den holstenske Forfatning eller Fællesforfatningen, forsaavidt den skulde finde Anvendelse paa Holsten og Lauenborg, for at bestaa i forfatningsmæssig